

Кам'янець-Подільський коледж культури і мистецтв

Психологія

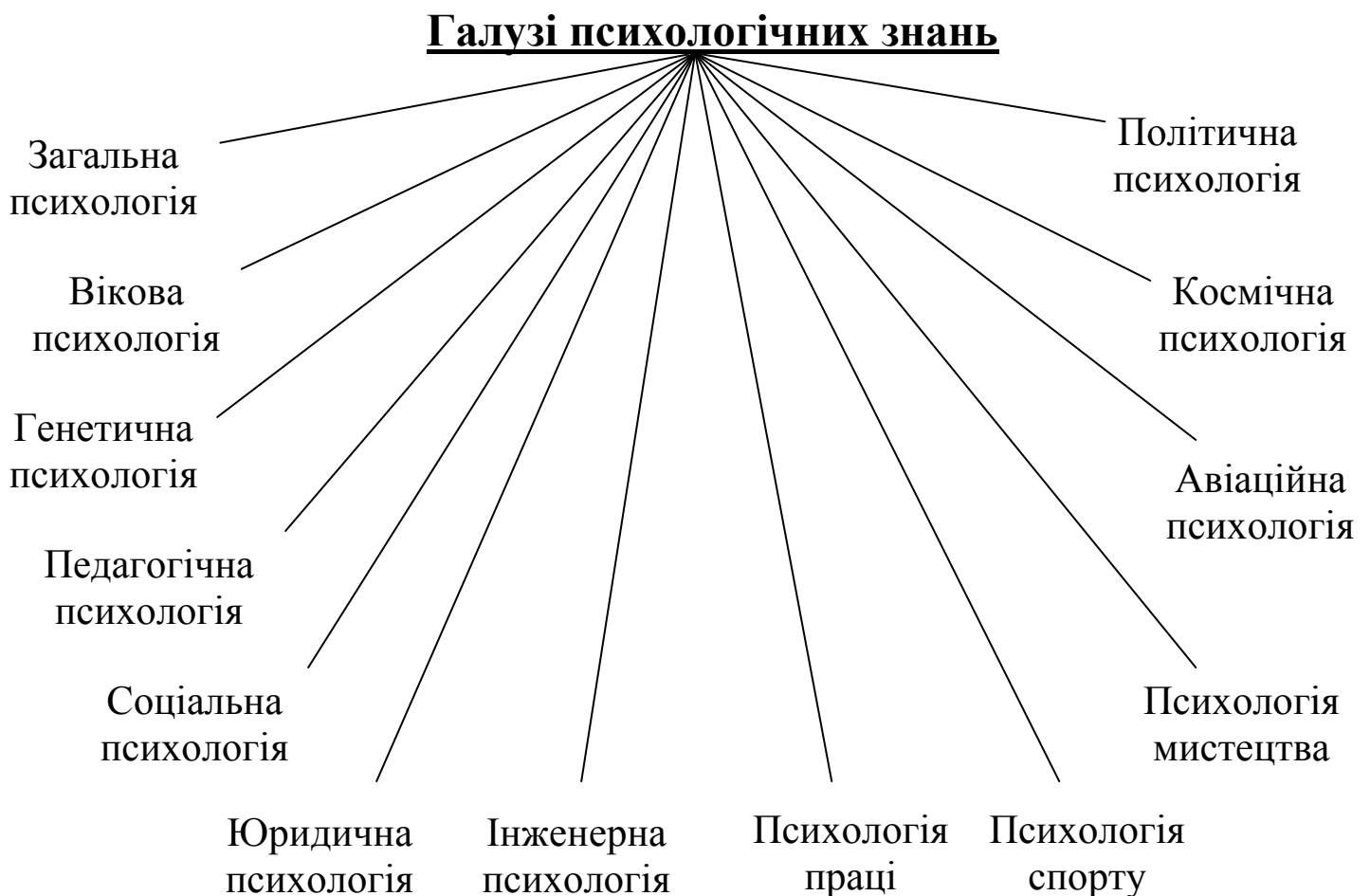
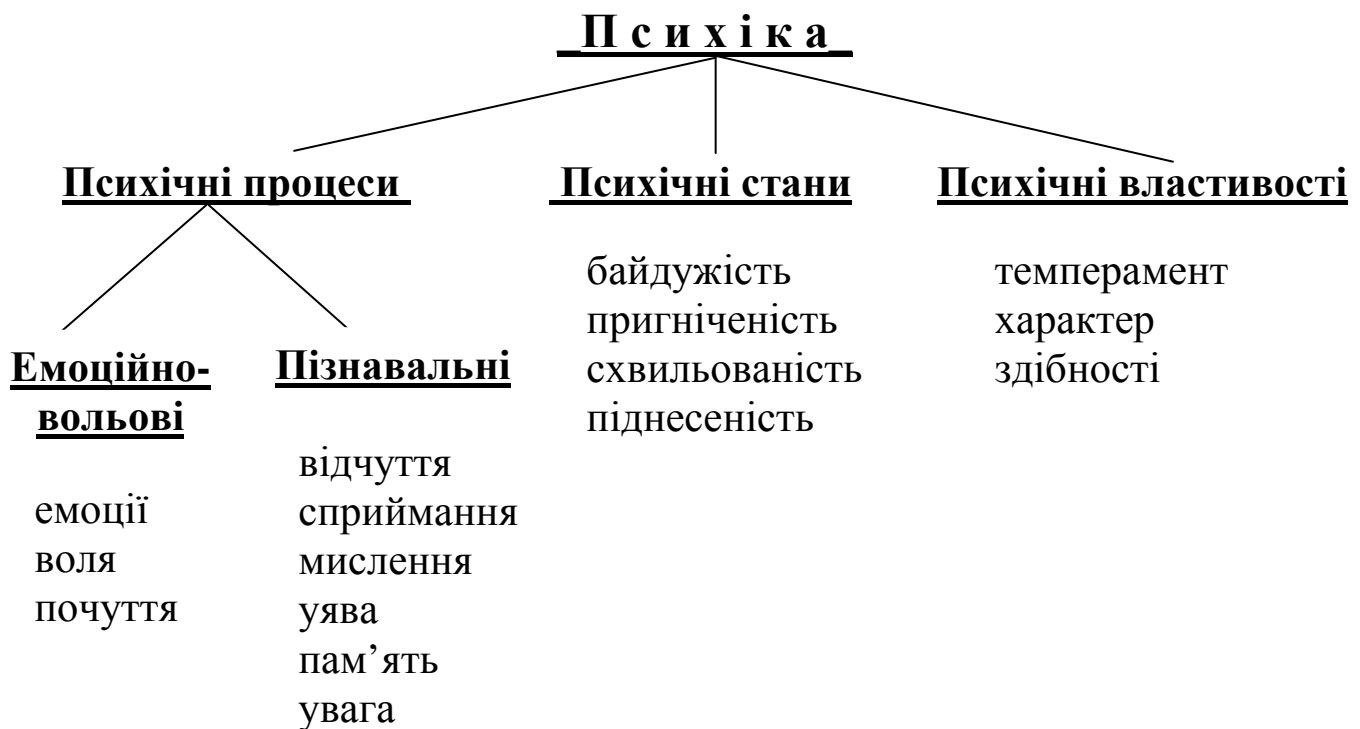
в схемах і таблицях

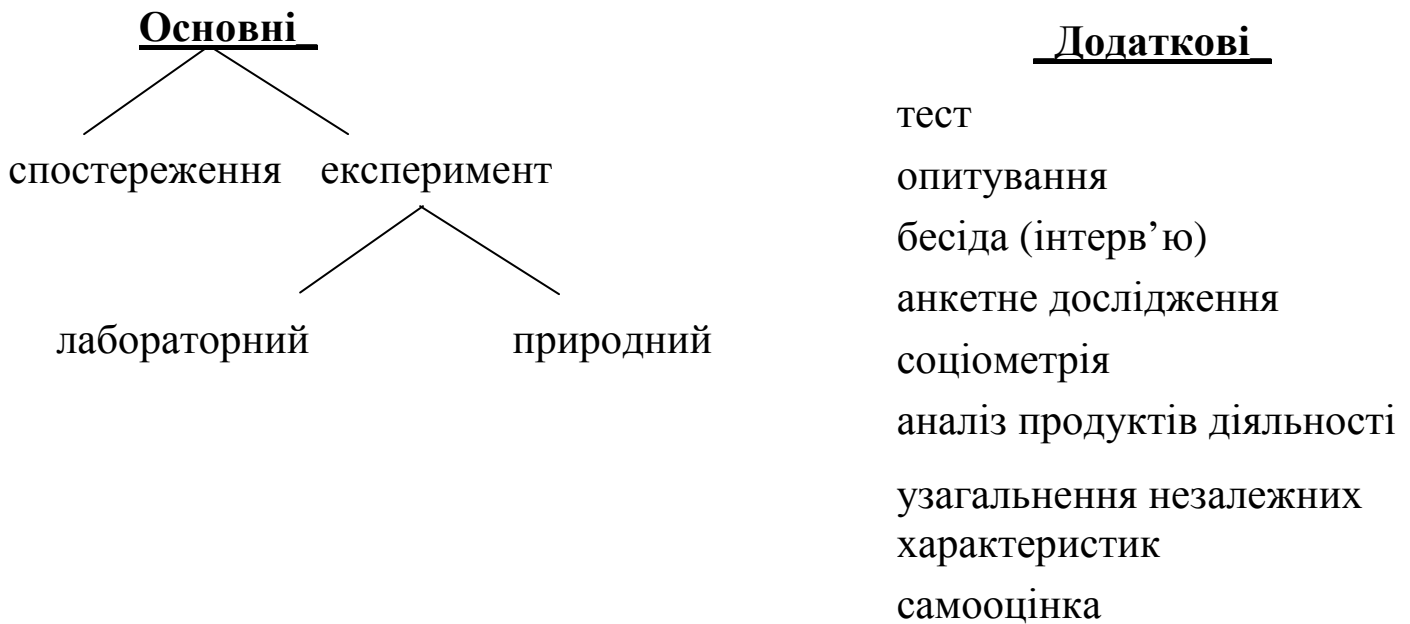
Укладач: Лугачова Н.Г.

Кам'янець-Подільський, 2010

Розділ 1. Психологія як наука і навчальна дисципліна

Методи психологічного дослідження

Розвиток психіки та її механізмів

Етапи розвитку нервової системи

дифузна
ганглієва
трубчаста

Етапи розвитку психіки

подразливість
чутливість
інстинкти
научення
інтелектуальна діяльність
свідомість

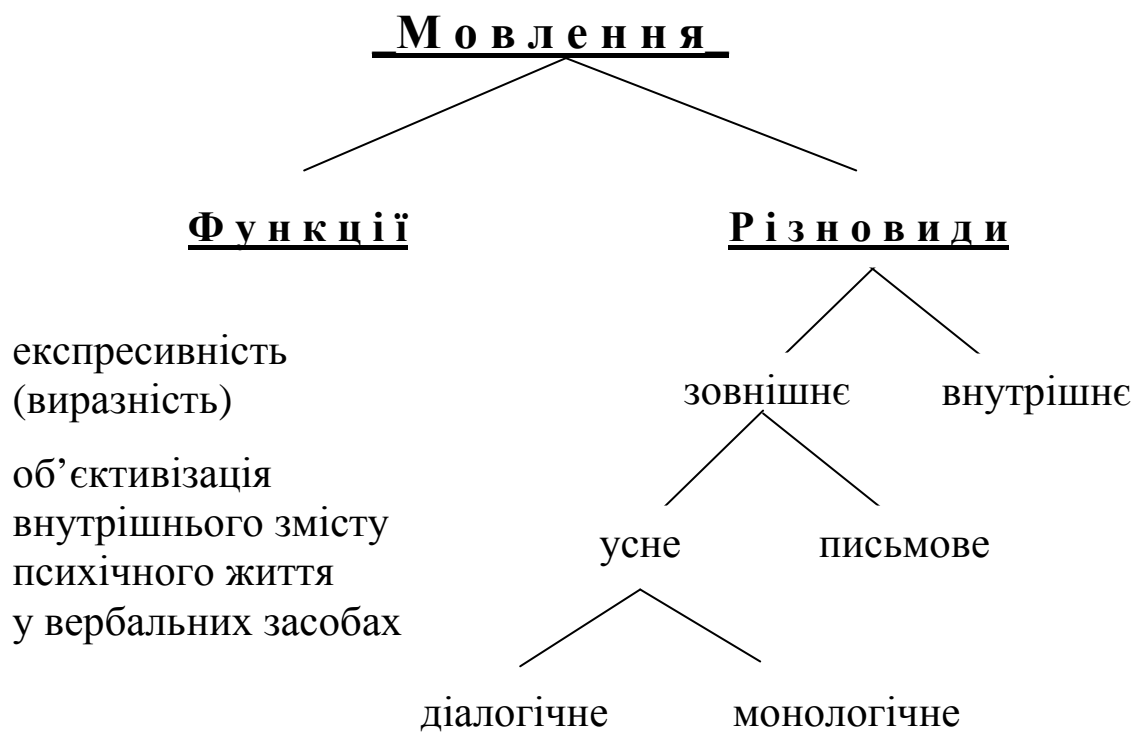
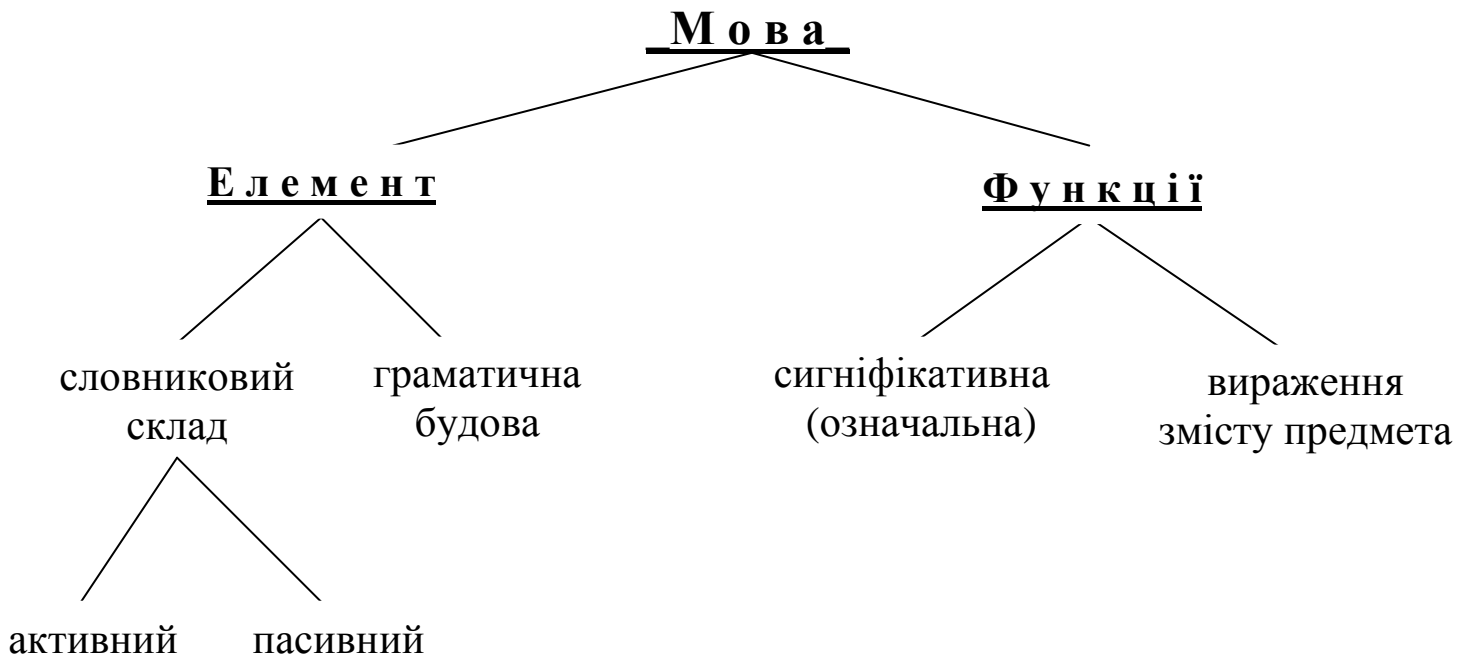
Етапи розвитку центральної нервової системи

ланцюжкова нервова система
цереброспінальна нервова система
центральна нервова система з вищим її відділом – головним мозкомпредметні

Розділ 2. Особистість у діяльності і спілкуванні

Психологічна структура особистості

Спрямованість особистості

домінують потреби
домінують цілі

Мотиви

інтереси
переконання
ідеали
звички
установки

Система саморегуляції

Індивідуально-типологічні особливості

темперамент
характер

Можливості особистості

здібності
знання, вміння, навички

Психічні процеси

пізнавальні
емоційно-вольові

Психічний розвиток особистості

Напрями

біологічний
соціальний

Вікові етапи

Дошкільний вік
Молодший шкільний вік
Середній шкільний
(підлітковий) вік
Старший шкільний
(молодший юнацький)
вік

Характеристики групи

За кількісним складом

велика

мала

За способом утворення

реальна

умовна

офіційна

неофіційна

Диференціація статусу членів групи

в колективі

“зірки”

“бажані”

“малобажані”

“ізольовані”

За значущістю для особистості

еталонна

референтна

За рівнем організації

дифузна

асоціація

корпорація

колектив

Міжособистісні стосунки в групі (колективі)

Сумісність

фізична

психофізіологічна

соціально-
психологічна

психологічна

Конфлікт

внутрішньоособистісний

міжособистісний

міжгруповий

Розділ 3. Пізнавальна діяльність особистості

Увага

За наявністю вольової регуляції

мимовільна
довільна
післядовільна

За спрямованістю на об'єкти

зовнішня
внутрішня

Структура

стійкість
концентрація
обсяг
переключення
розподіл
коливання

Відчуття

Класифікація

Залежно від міри контакту органів чуття з подразниками

контактна
дистантна

За розміщенням рецепторів в організмі

екстероцептивні
інтероцептивні
пропріоцептивні

Властивості

Загальні властивості

якість
інтенсивність
тривалість

Властивості, що виявляються за конкретних умов перебігу процесу

адаптація
сенсibiliзація
синестезія

Різновиди

зорові	нюхові
слухові	смакові
тактильні	статичні (гравітаційні)
больові	кінестетичні
температурні	органічні
вібраційні	

Сприймання

Властивості

предметність
цілісність
структурність
осмисленість
константність

Різновиди за участю аналізаторів

зорові
смакові
слухові
нюхові
рухові
дотикові
больові
органічні

Різновиди залежно від складності об'єктів, що відображуються

сприймання простору
сприймання руху
сприймання часу

Чуттєве пізнання

безпосереднє
відображення
дійсності

відображення
зовнішніх ознак
предметів та явищ

відчуття –
відображення
окремих якостей,
властивостей
об'єктів

сприймання –
відображення
предметів
загалом

Пам'ять

Процеси

запам'ятовування
збереження
відтворення

Різновиди відтворення

впізнавання
згадування
пригадування

Індивідуальні особливості

швидкість запам'ятовування
точність запам'ятовування
міцність запам'ятовування
готовність до відтворення

Різновиди

За способом запам'ятовування

довільна
мимовільна

За тривалістю

короткочасна
довготривала
оперативна

За змістом запам'ятовування

образна
словесно-логічна
рухова
емоційна

Мислення

Форми

судження
міркування
умовивід
поняття

Індивідуальні особливості

самостійність
критичність
гнучкість
глибина
послідовність
швидкість

Різновиди

За формою

наочно-дійове
наочно-образне
словесно-логічне
(поняттєве)

За характером розв'язуваних завдань

теоретичне
практичне

За мірою розгорнутості

дискурсивне
інтуїтивне

За мірою новизни та оригінальності

репродуктивне
(відтворювальне)
продуктивне
(творче)

Уява

Різновиди

репродуктивна
(мимовільна, довільна)
творча (довільна)
мрія (довільна)

Прийоми створення образів

аглютинація
схематизація
гіперболізація
наголошування
типізація

Розділ 4. Емоційно-вольова сфера особистості

Почуття

Різновиди за характером їх впливу на діяльність

стенічні
астенічні

Різновиди за їх суспільною сутністю (вищі почуття)

моральні
інтелектуальні
естетичні
практичні

Різновиди за характером їх переживань

настрої
афекти
пристрасті
стреси
фрустрації

Воля

Види вольових дій

мимовільні
довільні

Структура вольових дій

прості
складні

Вольові якості людини

цілеспрямованість
самостійність
ініціативність
витримка
самовладання
наполегливість
рішучість

Структура складної вольової дії

потяг (неусвідомлене бажання)

бажання (усвідомлене прагнення до об'єкта)

воління (активне прагнення до об'єкта, що характеризується усвідомленням мети і засобів її досягнення)

боротьба мотивів (зіткнення суперечливих спонукань, бажань, прагнень при виборі мети та способів дії)

прийняття рішення
дія виконання (реалізація прийнятого рішення, подолання реальних об'єктивних і суб'єктивних перешкод)

Т е м п е р а м е н т

Властивості вищої нервової діяльності

сила процесів збудження та гальмування

врівноваженість процесів збудження та гальмування

рухливість процесів збудження та гальмування

Т и п и

сангвінік

холерик

флегматик

меланхолік

Основні властивості

сензитивність

пластичність

резистентність

реактивність

ригідність

екстравертованість та інтравертованість

Типи темпераментів

Тип темпераменту	Психологічні особливості
Сангвінік	Висока нервово-психічна активність, багатство міміки та рухів, емоційність, вразливість, лабільність. Емоційні переживання здебільшого неглибокі, рухливість при незадовільних виховних впливах спричинює недостатню зосередженість, похапливість, поверховість
Холерик	Високий рівень нервово-психічної активності та енергії дій, різкість і поривчастість рухів, сильна емппульсивність та яскравість холерика може виявитися за відсутності належного виховання в нестриманості, запальності, нездатності контролювати себе в емоціогенних обставинах
Флегматик	Низкий рівень активності поведінки, ускладнення переключення, повільність і спокійність дій, міміки і мовлення, рівні, постійні та глибокі почуття і настрої. Невдале виховання може сприяти формуванню негативних рис (млявість, збідненість і слабкість емоцій, схильний до виконання лише звичних дій)
Меланхолік	Низький рівень нервово-психічної активності, страйманість і приглушеність моторики та мовлення, значна емоційна реактивність, глибина і стійкість почуттів, але слабка їх зовнішня вираженість. При недостатньому вихованні у меланхоліка можуть розщиватися такі негативні риси, як підвищена аж до хворобливості емоційна вразливість, замкнутість, відчуженість, схильність до тяжких внутрішніх переживань

Х а р а к т е р

Властивості характеру

повнота
цілісність
визначеність
сила

Зміст і форма

Риси характеру

інтелектуальні
емоційні
вольові

Стійкі риси, що виявляють ставлення особистості

до самої себе
до інших людей
до праці
до речей та природного середовища

З д і б н о с т і

Структура

здатки
знання
зміння
навички

Рівні розвитку

одбарованість
талант
геніальність

Широта

загальні
спеціальні

Рівні виявлення

репродуктивний
творчий